СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 288. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 11. грудня 1930. VOL. XXXVIII. No. 288. Jersey City, N. J., Thursday, December 11, 1930. THREE CENTS

ПОЛІТИКУЮТЬ КОШТОМ ЛЮДСЬКОЇ НУЖДИ

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер вислав до конґресу заяву, в якій підніс, що члени конґресу ставлять до державного скарбу неможливі вимоги. Президент твердить, що коли би зґодитися на ті всі пропозиції допомоги, які вийшли від членів конґресу, то треба би числитися в 1932 році з дефіцитом на суму $4,500,000,000.

Президент зазначив, що все те діється тому, що конґресмени бавляться в політику коштом людського нещастя, та що кождий з них хоче по демаґоґічному показати себе великою людиною, яка не жалує грошей на допомогу. Але, каже президент, всі ті конґресмени забувають, що ті гроші мусить заплатити нарід дорогою податків, а податки заплатять фармери і промисловці.

Отся заява Гувера стрінулася з дуже гострою критикою сенату й палати послів. Казали, що коли би не допомогова акція, то досі ніхто на світі і в Америці не знав би навіть, чи істнує така особа як Гувер. А далі підносили, що коли було можна дістати від конґресу $100,000,000 на голодуючих у Росії, то не можна щадити тепер на голодних у самих Злучених Державах.

УХВАЛИЛИ $170,000,000 НА ДОПОМОГУ.

ВАШИНҐТОН. — В конґресі ухвалено два закони: в палаті послів перейшов законопроєкт у справі призначення $110,000,000 на публичну розбудову, а в сенаті ухвалено $60,000,000 для потерпівших від посухи.

РОЗСЛІДЖУЮТЬ ЦІНИ НА ПШЕНИЦЮ І ХЛІБ.

ВАШИНҐТОН. — Ціна на пшеницю дуже низька, а хліб далі дорогий. Це спонукало департамент справедливости до переведення слідства, чому саме не спадають ціни на хліб. Слідство заповів ґенеральний прокуратор Мічел.

МЕТОДИСТИ ПРОТИ РЕФЕРЕНДУМА ЩОДО ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Методиська Рада Тверезости заявилась одноголосно проти переведення всенародного голосування в справі прогибіції.

ЩЕ ОДИН СУДДЯ ХАБАРНИК.

НЮ ЙОРК. — Маґістратський суддя Френсиз Мек Квейд уступив з уряду. Інакше були би його до цього змусили ізза закидів хабарництва. Мек Квейд був суддею 19 літ. Тепер відповідатиме за свої злочини перед лавою присяжних.

ЗАВАЛИЛОСЯ РУШТУВАННЯ, ЗҐИНУЛО 5 РОБІТНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Досі не вислíджено, чому саме заломилося по самій середині руштування на десятім поверсі при будові апартаменту при 16 улиці й 7 евені.

Наслідком цеї катастрофи зґинуло 5 робітників.

НАУКА СПІВУ: БИЗНЕС ЧИ ПРОФЕСІЯ?

НЮ ЙОРК. — Апеляційний суд має вирішити справу: чи наука співу являється звичайним бизнесом, чи професією. Ваґнер Келлі давав лекції співу в домі при 320 Вест 78 улиці, який знаходиться в мешкальній окрузі, в котрій не можна мати ніякого бизнесу, ні вести торговлі, ні промислу.

Нижчий суд заборонив давати лекції співу, вважаючи це за бизнес. Келлі вніс апеляцію. Місцеві музичні орґанізації допомагають Келієви, щоби доказати, що наука співу не є бизнесом.

БУТ ПРО ПРОГИБІЦІЮ И АРМІЮ СПАСЕННЯ.

НЮ ЙОРК. — До Злучених Держав повернула Мисс Евенджелін Бут, голова Армії Спасеня в Америці, котра їздила до Лондону на наради Високої Ради Армії Спасення.

Мисс Бут каже, що в Анґлії не було би такої кризи, коли би там не видавали на алькоголічні напитки три рази більше ніж на молоко й освіту. А знову безробітна кріза в Америці була би далеко гіршою, як би не було прогибіції. Бут каже, що американські жінки і діти не допустять до знесення прогибіції.

На запити в справі Армії Спасення заявила Бут, що там зайшли деякі зміни. Ґенерала Армії Спанення позбавлено права іменовання свого заступника. Рівнож означено вік, у якому ґенерал мусить уступити з уряду. Назначено також тростісів, які мають управляти майном Армії Спасення.

ЛЕОПОЛЬДА ГАБСБУРҐА ВИПРАДАЛИ.

НЮ ЙОРК. — Бувшого архикнязя Леопольда Габсбурського, обжалованого за крадіж нашийника Марії Тереси, вартости $450,000, узнав суд невинним.

В той спосіб закінчилася та голосна афера, про яку розписувалися американські ґазети цілими місяцями.

ЛІНЧУЮТЬ ТЕМНІ НУЖДАРІ.

НЮ ЙОРК. — Доходження, які переведено в околицях, в котрих є найбільше лінчів, виказують, що лінчів допускається населення тих околиць, у яких майже нема ніяких шкіл і де люде живуть у крайній нужді.

АНҐЛІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ АРЕШТУ ДЕЯ ПОЛЯКАМИ В ГАЛИЧИНІ.

„МАНЧЕСТЕР ҐАРДІЕН" СПОДІВАЄТЬСЯ, ЩО АНҐЛІЯ ПОРУШИТЬ ПОЛЬСЬКЕ ТРАКТОВАННЯ УКРАЇНЦІВ У ЛІЗІ НАРОДІВ

ЛОНДОН. — Дня 20. листопада знову виринули польські знущання в Галичині перед анґлійським парляментом.

Наперед Далтон, підсекретар стейту для заграничних справ, повідомив письменно Бара, що анґлійський амбасадор у Варшаві дістав припоручення подати урядови в Лондоні рапорт про положення на Україні.

У середу, дня 26. листопада, в анґлійській палаті громад посол Мелови, член партії праці, представник округа Нортгемптону, запитав Ґендерсона, міністра заграничних справ, чи він уже дістав рапорт від британського амбасадора у Варшаві про трактовання української меншости польськими урядниками; якого роду рапорт одержано; та чи уряд думає щось з тим робити.

Міністер заграничних справ, Гендерсон, відповідає: Так, я щойно дістав рапорт від амбасадора у Варшаві. Рапорт підсумовує недавні події в Східній Галичині. Цей рапорт уряд тепер студіює.

Посол Мелови питає далі міністра Гендерсона, чи він дістав яку інформацію про арешт д-ра Вилієма Дея, британсько-канадійського горожанина, дня 23. жовтня польським урядом у Львові; чому його арештовано; та чи знає міністер, що Деймови польський уряд не дав порозумітися з британським консулем, паном Тейлором.

Міністер Гендерсон відповідає: Так. Мені подано до відома факти цеї справи, і я припоручив нашому амбасадорови у Варшаві внести відповідний протест до польського уряду.

З того приводу „Манчестер Ґардіен" пише: „Сподіваємося, що британський уряд знайде спосіб піднести перед Лігою Народів ціле питання про те, як Польща трактує національні меншости".

ТАЄМНИЦЯ „ЧЕСЬКОГО ЛЕҐІОНОВОГО БАНКУ".

Під таким наголовком містить „Іл. Курєр Цодзєнни" ревеляції про чеські леґіони на Сибіри і повстання „Чеського Леґіонового Банку". Згаданий часопис пише, що чеські леґіоністи підступом і зрадою забрали 21 вагонів золота, що було власністю російської армії Колчака.

ЧУЖИНЦІ В ПОЛЬЩІ.

Міністерство закордонних справ опублікувало, що річно до Польщі приїжджає пересічно 200,000 чужинців; 60 проц. віз дістало німецьких горожан, 12 проц. з Румунії, 3 процент Французів, 1.5 проц. Анґлійців, 5 проц. радянських горожан, 9 проц. ЧСР, 2 проц. з Америки.

КУРЦІ, НЕ ІДЬТЕ ДО СРСР.

„Красная Ґазєта" пише, що через дошкульний брак тютюну і папіросок у радянських республиках заведено картки на папіроски. Дістати ці картки можуть тільки пролетарі, а буржуазія може обійтись без куреня.

КИЇВ МАВ 15,800 „МЕРТВИХ ДУШ".

Київська рада переконалася, що аж 15,800 осіб дістає харчеві продукти на картки, хоч вони не зґолошені в поліції у списках мешканців Києва. Міська рада перевела перереєстрацію набірних книжок і виявилося, що хоч Київ повинен мати тільки 522,000 претендентів до харчевих карток, а досі видавано 537,000 карток. Цю перереєстрацію переводила „леґка кавалерія". Виявилося також, що в Києві живе аж 10 000 осіб, про яких ніхто не чував і ніде не зґолошувались. У звязку з цим багато осіб покарано. Не обійшлось без арештовань не зґолошених осіб. „Пролетарська Правда" називає цих 15,800 осіб, яких нема в Києві, а їхні родини побирали за них харчеві картки, „мертвими душами", бо голодуючі Києвляни в набірних книжках повписували і таких членів своєї родини, які давно повмирали. Цим способом хотіли вони придбати собі бодай одну порцію хліба і муки більше.

НОВА УКРАЇНСЬКА ОПЕРА.

Недавно відбулася в київському оперному театрі прем'єра української опери п. з. „Золотий обруч", якої творцем є відомий музик Б. Лятошинський. Опера скомпонована на основі сюжету з повісти Франка „Захар Беркут", при чому слова до неї написав письменник І. Мамонтов. Київські музичні критики хвалять обрібку тексту (лібретто) Мамонтова, а про саму оперу з музичного боку висказуються з найбільшими суперлятивами, уважаючи „Золотий обруч" визначною появою не тільки в українській, але й у світовій оперній літературі. Доказом великого успіху нової української опери є м. ін. те, що „Золотий обруч" приняли вже до вистави українські опери в Харкові й Одесі. Одночасно приготовляється переклад лібретта цієї опери на московську мову і вона ще в цьому сезоні буде виставлена в Москві.

САМОВБИВСТВО ДЕФРАВДАНТА.

Вищий урядовець варшавського маґістрату, Гілярій Домбровський, здефравдував у маґістраті більшу суму грошей, а коли поліція хотіла арештувати його, він утік до Катовиць, де замешкав на фальшиві документи. Коли і тут йому грозило арештування, він отруївся.

ЗА ХАБАРІ У ВІЙСЬКУ.

Перед львівським військовим судом відбувалася три тижні розправа проти майора Йосифа Тимкова й товаришів, обвинувачених у неправному виданню за хабарі посвідок резервістам, що відбули військові вправи. Трибунал оголосив присуд, яким засуджує майора Тимкова на два роки тюрми та на деґрадацію, а сержантів Вавж. Чубака на 10 місяців, Прайса на 4 місяці, Словіка на 2 тижні, Дудалу та Язовецького по 5 місяців, капралів Бомерсбаха на 5 місяців, Наварецького та резервістів Бравнера і Берліна по 4 місяці, Вайденґріна, Кернера, Фріца, Зона й ін. по 3 місяці і 2 тижні вязниці.

ЩЕ ОДИН АМАТОР АМЕРИКАНСЬКИХ ЛИСТІВ.

В головнім поштовім уряді у Львові арештовано листоноша Людвика Цибуляка за крадіж американських листів з долярами. При ревізії не знайдено ані листів ані долярів.

БЮТЬ ЗА ПІКІЛІШКИ.

Редактор „Ґлосу Віленського", Ковнацький, помістив свого часу в газеті ревеляції про маєток маршала Пілсудського, Пікілішки, а за те на днях хтось напав на нього і поважно набив палицею.

САМОВБИВСТВО ЧЕРЕЗ ПОДАТКИ.

Познанський купець Космовський мав заплатити великі податки, а не мав грошей, лише довги. Це довело його до розпуки і недалеко Стшелєц він втопився у Віслі.

ТАЄМНИЧИЙ ФЕЛЬДВЕБЕЛЬ.

В місточку Айн-Сефра, в Альжирії, де є французький чужоземний леґіон, сталася така дивна подія: Одної ночі вислано вояка на стійку пильнувати станицю і вранці знайдено цього вояка з відрізаною головою. Команда леґіону думала, що вояка вбили в ночі Араби і майже не звернула на цей факт уваги. За пару тижнів знову знайдено вояка з відрубаною головою і тоді команда взялась на хитрощі: вислала одного вояка на стійку, а між кущами помістила цілу стежу вояків у складі 20 осіб. Кілька ночей минуло спокійно і команда вже хотіла стягнути свою сховану стежу, але останньої ночі скоїлося ось що: Коли вояк стояв на стійці, до нього підійшов фельдвебель сусідньої станиці леґіону і почав з ним розмову. Нагло вояк крикнув і впав на землю. З кущів вискочила укрита стежа й арештувала фельдвебля. Він тримав у руці ніж, яким зарізав вояка. На днях проти цього фельдвебля відбулася судова розправа. Фельдвебель мовчав і не сказав ні слова про що зарізав трох вояків, але лікарі ствердили, що він збочений тип і вбивав людей із садистичних мотивів. Його вже розстріляно.

КІНЕЦЬ НЕДОТОРКАЛЬНОСТИ СОЙМОВИХ ПОСЛІВ

ПРЕЗИДЕНТ СОЙМУ ЗАЯВИВ, ЩО ДОЗВОЛИТЬ АРЕШТУВАТИ ПОСЛІВ ЗА ЇХ ПРОТИУРЯДОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПРОМОВИ.

ВАРШАВА (Польща). — Польський сойм та сенат розпочали свою діяльність. Президентом сойму вибрано сторонника урядового бльоку, Світальського, а предсідником сенату вибрано Рашкевича, також сторонника Пілсудського.

Світальський зараз у першій своїй промові заявив, що він, як президент сойму, дозволить владі арештувати без найменших перешкод послів за їх протиурядову роботу й навіть за промови в соймі. Відкриття сойму перевів премієр-міністер Славек, який відчитав промову президента републики. Пілсудський у соймі не появлявся, хоч тепер сойм зложений з більшости його сторонників.

Сойм уже приступив до обговорення державного буджету, а потім приступить до обговорення зміни конституції, чого домагається президент републики в своїм посланню з нагоди відкриття нового сойму. Кілька комуністичних послів лише встигли крикнути: „Геть з фашистівською диктатурою", як їх соймова сторожа викинула з салі засідань.

Підчас голосовання на президента сойму було подано шістьдесять карток, на яких було написано лише: „Берестє Литовське". Це імя фортеці, в якій тримано арештованих послів старого сойму.

КОМУНІСТИЧНА ПРОПАҐАНДА В АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН (Англія). — Не зважаючи на протести міністра заграничних справ, Гендерсона, з московської радіо-стації знову передавано комуністичну промову, звернену до анґлійських робітників. Уже від довшого часу Москва веде комуністичну пропаґанду ріжними мовами при помочі своєї радіо-стації.

Тепер вона звернула особливу увагу на пропаґанду в анґлійській мові, а спеціяльно звернену до анґлійських робітників. Правда, в самій Анґлії московську радіо-стацію чути лише так, що її можуть зловити тільки дуже сильні радіо-апарати, яких робітництво в себе не має.

НОВІ ЗАСУДИ В РОСІЇ.

ЛЕНІНҐРАД (СССР). — 16 залізничих і трамваєвих службовців та робітників засуджено до вязниці на ріжні терміни: від 10 років і менше. Засуджено їх за недбальство, яке привело до того, що льокомотива наскочила на трамвай і вбила 28 осіб, а 19 тяжко покалічила.

ЗАДОВОЛЕНІ З КОМУНІСТИЧНОГО МИЛОСЕРДЯ.

МОСКВА (СССР). — Російський нарід, який щойно кілька днів тому „домагався" смертної кари для професора Рамзіна й для його товаришів, тепер задоволений з того, що смертну кару їм замінено вязницею. Комуністичні ґазети підносять, що скасування смертної кари для засуджених свідчить про те, що радянська Росія така сильна економічно й політично, що вона не боїться своїх внутрішніх ворогів та „вредителів".

КІНЕЦЬ КОНФЕРЕНЦІЇ ПО ОБЕЗЗБРОЄННЮ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Засідання Комісії Ліґи Націй по підготовленню загального обеззброєння вже закінчилися. Члени комісії виїжджають до своїх держав. Ухвалено скликати в 1932 році загальну конференцію з представників усіх держав для вироблення пляну загального обмеження зброєння всіх сухопутніх, морських і повітрових сил.

Не всі участники нарад комісії задоволені з наслідків її роботи, але всеж уважають, що до скликання конференції по обмеженню зброєння можна багато зробити для успіху тієї конференції, коли загальна публична опінія буде працювати в цьому напрямку. Найбільше незадоволені з конференції лишилися большевики, які не могли переперти своїх плянів „загального обеззброєння" европейських держав.

ВБИТО АНҐЛІЙСЬКОГО ОФІЦИРА.

ЛЯГОР (Індія). — Підчас паради одного полку сипаїв, капраль Індус застрілив анґлійського капітана та Індуса підофіцира. Вбийник не здав іспиту й був позбавлений саржі. Це мабуть стало причиною його помсти.

Він зпочатку застрілив зі свого кріса підофіцира, а потім капітана. Коли побачив, що не зможе втекти, застрілився сам з власного кріса.

АРЕШТИ МАКЕДОНЦІВ.

СОФІЯ (Болгарія). — Після довшої підготовки почалися масові арешти македонських революціонерів та їх проводарів. Арештують однаково членів обох банд, Михайлова й Протоґорева, які ворогують поміж собою.

ФАШИСТИ ПОСОБЛЯЮТЬ КОМУНІСТАМ.

ЛОНДОН (Англія). — Тут стало відомо, що багато російських радянських інжинірів знаходиться в Італії, де вони під керуванням італійських інжинірів практично студіюють будування кораблів. Потім думають при помочі Італійців будувати кораблі в Росії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Самі Поляки пятнують польські брехні

Поляки не мають щастя. В той самий час, коли вони рушилися в Америці заперечити українські обжаловання, з Варшави приходить телеґрама, яка обжаловує польський уряд за небувалі жорстокости.

Обжаловання говорить про поведення польського уряду проти послів польського сойму, арештованих польським урядом та посаджених у тюрму в Берестю Литовськім. Вязників мучено в жорстокий спосіб. Два місяці за рядом держано їх у голоді. Давали їм їсти лишень дуже мало, найбільше одну третину тої порції, що приписана польському жовнірови. Коли давали їсти, то давали їжу таку осоружну, що вязник скорше хотів ригати, як їсти. З голоду вони жували солому зі своїх сінників.

Та голод се була не вся, а лишень одна з богатьох мук. Інші муки були богато більше вирафінувані. Вязників мучено побоями. Їх бито по лиці. З них вічно насміхалися, їх вічно понижували. До них сторожі ніколи не зверталися як до людей.

Та не лишень здоровля й людське достоїнство вязників було загрожене. Їх мучено рафінованим способом. Час від часу їх виводжено з келії до смертної келії, де їх держано цілу ніч у вижиданню страчення. Деколи їх ставлено під стіну, лицем до стіни, немов би до розстрілу. Роздавався вистріл, але куля не попадала в жертву. Його виводили цілого, і мучителі могли тепер привести його ще раз і ще раз казати переживати муки людини, засудженої на смерть.

З цього зображення дістаємо образ Поляків як жорстоких людий, які всю фантазію й ум виснажують на те, щоби других людей мучити.

І такий образ польського характеру малюють не Українці. Ні, се самі Поляки так малюють поведення польського уряду супроти Поляків з опозиції. Маємо тепер знамениту відповідь на заперечення польських дипльоматів. Коли Поляки так поводяться супроти інших Поляків, то як вони поводяться супроти Українців?! Сі Поляки в очах Пілсудського поповнили тільки один „злочин": опозиції до уряду. Якіж муки придумувати мусів польський ум для Українців, котрі крім сього „злочину" поповнили ще другий, найстрашніщий „злочин" супроти маєстату Польщі: що родилися не Поляками, а Українцями і Поляками ніколи стати не хочуть!

НАША ХОРОВА СПРАВА В АМЕРИЦІ.

(Реферат громадянина Михайла Гайворонського, виголошений в Ню Йорку дня 23. жовтня ц. р. на Пятім Конгресі Обеднання).

Про хорову справу немало дебатувалося в краю і на іміґрації, бо і там і тут є люди, що розуміють вагу обєднаної праці для піднесення та поширення нашої культури. Ми, на іміґрації, крім цієї маємо ще й іншу ціль, а саме: показати чужим народам наші культурні надбання, між ними нашу пісню, у художній обрібці і такомуж виконанні. Показати чужим мусимо усе наше гарне і тим робом переконати їх, що ми не варвари, а народ з такими культурними здобутками, якими може величатися і найкультурніща нація.

У чому вартість хору?

Раціонально ведений хор вчить карности, ладу і відвічальности. Звісно, що всі разом у орі творять **одно гарне,** а один член хору легко може знівечити працю цілого хору.

Дальше: хор будить національну свідомість між своїми членами і в громаді. Знане всім, що виспівана думка глибше вкорінюється в душі, ніж саме наслухане слово і найлекше піснею збудити запал і любов в молодій, вже тутродженій ґенерації, до наших національних справ.

Без хору просто не можна собі уявити свідомої громади, й сьогодні кожда наша громада в Америці старається мати хор. Наші хори складаються з меншої части старокраєвих людей, а з більшої тутешних уродженців, а всі без виїмку із західних земель нашої батьківщини.

Діриґенти наших хорів по більшій части дяко-учителі, а є їх два роди: одні богато над собою працюють і образуються, а другі несеріозні одиниці і без підготовки. Перші звичайно довший протяг часу на одному місці працюють, а другі місця не загрівають.

Перші довели до обєднання наших хорів, а другі самопас ходять. Діриґентами наших хорів є також декотрі священики.

Більшість діриґентів іде з духом часу. Програми концертів свідчать про те, що діриґенти не вдоволяються слабкими і примітивними піснями 90-тих років, а беруться за зрілі і також складні твори.

Репертуар наших хорів поволі кращає; коли давніше наших діриґентів задовольняли такі некультурно-малоросійські „сочиненія" як: „бандура". або „кобза", то тепер вони тільки деколи реклямуються малокультурними „професорами".

Найбільший попит між хорами є за народними піснями в обрібці наших славних композиторів, і так, що не тільки Український Національний Хор, але й інші наші хори величаються перед світом своїми народними піснями і дістають призначня за гарне їх виконання.

Наші діриґенти найчастіше вибирають хорові твори без фортепянового супроводу, очевидно: через брак акомпаніятсрів. Велика це шкода, бо є у нас прекрасні твори на хор із пяном і пора нам братися до виконування їх. Діриґенти, а також хористи повинні пропаґувати між знакомими думку вчити дітей грати на пяні і в той спосіб підготовлювати піяністів, без яких ніякий порядний хор не обійдеться.

На тему обнови і поправи репертуару наших хорів вже писалося, а хто цікавий, нехай гляне у календарі Укр. Народного Союза за два минулі роки.

Говорячи про репертуар наших хорів, треба звернути увагу на те, що програми наших концертів не все як слід підготовлені. Належить памятати, що несолідне виконання і невдалий виступ потягають за собою знеохоту між хористами.

Щодо виступів між чужими, то і там часто грішимо нещасливим вибором млавих або плаксивих пісень. Покажім чужим такі пісни, які виявляють собою життя - радість, бодрість і активність, а нічого не втратимо, якщо забудемо пісню про те, що не в нас, а в сусіда хата біла, що — в сусіда жінка мила, що — сусід зорав та засіяв...

Лише раб плаче і просить, а нам найвища пора стерти з себе рабське пятно.

Хор, як бачимо, має нас піддержати на дусі, хором і піснею маємо імпонувати чужим і хор, так як школа, церква і преса (своя, думаю) продовжує вік нашої іміґрації.

Хорова справа вступила останніми літами на твердший ґрунт: створено товариство, яке взялося до діла обєднання наших хорів. Це Американсько-Українське Музичне Т-во взяло на себе також завдання всякими способами пособляти розвиткові наших хорів. Вагу такого товариства зрозуміли не всі, та ми сподіваємося приєднати і тих, котрі досі ще не в наших лавах.

До сьогодні видано хорові твори на свято державности і на Шевченкове свято, як також Т-во подбало про твори на свято народньої пісні. Видані твори це на мішаний і на молодечий хор. Перший рік істновання Т-ва переконує нас, що ще богато є у нас недостач і що богато праці треба буде вложити, щоби Т-во могло якнайкраще вивязатися зі свойого завдання.

Беручися до діла, велику вагу кладемо на плекання і ведення молодечих хорів, з яких мають доповнюватися хори старших. На цьому місці мусимо піднести те, що громади замало дбають про свої хори, а ввесь тягар поносить діриґент і пару інших ентузіястів.

Збираючи коротко вище сказане, підчеркую, що треба, щоби провід нашої іміґрації звернув більшу увагу на хорову справу, щоби ціле громадянство слідило за тим, щоби хори репрезентували нашу націю достойно та щоби в програмах їх виступів були правдиві твори, які відзеркалюють душу нашої нації, як борця за свої національні і вселюдські ідеали. А це буде можливе перевести тоді, коли провід і громадянство будуть домагатися, щоби всі хори стали членами Амер. Укр. Музичного Товариства, яке саме хоче вивести нашу хорову справу на ту висоту, на якій вона повинна стояти.

—o—

„НЕЧУВАНИЙ ДОКУМЕНТ НАШИХ ЧАСІВ".

Під цим заголовком опублікував несконфіскований „Львовскі Курер Поранни" (ч. 338 з 12. листопада ц. р.) інструкцію голови повітового комітету ББ в Чорткові, Юстина Дворського (вінже комісар Каси Хорих), розіслану довірочно тільки найпевнішим аґітаторам одинки по селах Чортківщини і сусідних повітів. Подаємо цю інструкцію, яка говорить сама за себе, в дословному перекладі, здержуюнись з цензурних мотивів від якихнебудь замíток з нашого боку. — („Діло").

ІНСТРУКЦІЯ!

В справі зібрань і аґітації Центроліву й Українців.

Строго довірочно.

Щоб повчити тамошній Комітет Б. Б. про способи боротьби з аґітацією т. зв. Центроліву, отже злучених партій ендеції, Пяста і Стронніцтва Хлопского, а також Українців, пересилаю нинішню інструкцію до відома і прошу на випадок потреби кермуватися поданими в ній вказівками.

Дійшло до мого відома, що в найближчих днях т. зв. Центролів та Українці як опозиція схочуть на терені нашого повіту при помочі своїх довірених, а також відданих їм кооперативних орґанізацій розпочати передвиборчу аґітацію. На основі зібраних інформацій як одні, так і другі відбуватимуть вечорами таємні зібрання в приватних домах, або — як Українці — в сільських кооперативах, маскуючи свої зібрання для змилення чуйности наших людей цілями освітніми або кооперативно-господарськими.

Отже для орієнтації повідомляємо, що жадне з задуманих зібрань Центроліву й Українців не повинно відбутися, а колиб наслідком недогляду чи змилення чуйности наших людей денебудь більша громадка зібралася на нараду, треба такому зібранню перешкодити через доцільне наслання довірених людей. З тією метою треба піддати докладній обсервації відомих опозиційних діячів, старатися їм, хоч би влізливо, товаришити на кожному місці, щоби таким чином не допустити до якоїбудь аґітації і змоги свобідно порозумітися з людьми. Одночасно з помічю місцевого Відділу „Звйонзку Стшелецкого" слід розтягнути на місцевих діячів українських і Центроліву чуйну увагу, так, щоби кожний їх крок був нам досконало відомий. аби ті діячі чулися у своїх намірах якнайсильніше звязані.

Зокрема треба пильно інтересуватися приїздними і про кожноразовий приїзд когонебудь чужого до села, чи то до місцевих діячів Центроліву, чи до кооперативи або української „Просвіти", негайно найкоротшою дорогою донести до постерунку державної поліції або до повітового бюра Б. Б. в Чорткові. Найкраще вивяжеться з завдання той, хто зуміє попередити мене на кілька днів чи годин наперед про приїзд такого пана, так, щоби я міг його аґітації негайно перешкодити.

Подібно треба всякими способами виловлювати надсилані тим-же людям летючки, брошури і ґазети і відвозити їх до повітового бюра Б. Б. в Чорткові, а розліплювані на селі афіші Центроліву або Українців негайно нищити.

Одночасно слід поглибити серед Українців розвідку („вивяд") за пальною зброєю або протидержавною бібулою і про вислідження її негайно донести в довірочний спосіб поліції. Ще раз зазначую, що найкраще з тих заздань можуть вивязатися стрільці, тимбільше, що — як мені відомо — вони роблять по селах нічні варти.

Зі свого боку додаю, що по одержаним інформаціям мають відбутися в найближчому часі на терені нашого повіту військові вправи, при чому по українських селах, які проявили би протидержавну діяльність, буде переведена якнайгостріша пацифікація, спрямована в першу чергу проти кооператив і українських „Просвіт", як осідків протидержавних затій, а також проти їх членів, з приноровленням всяких уживаних у таких випадках засобів („риґорів"). Цією інфорацією слід в довірочний і дискретний спосіб перестерегти тамошніх українських діячів і священиків.

Повітовий керманич
виборчого бюра Б. Б.
Юстин Дворський в. р.

ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА В ГАЛИЧИНІ

(Ориґінальні матеріяли з краю).

(31)

Опісля в першій мірі відбули ревізії в кождого з громадських радних, побиваючи кождого з них. Зокрема дали 25 буків, а понадто коло 100 буків. Майже кождий з радних дістав по кілька до кільканадесять буків, причім розкидувано майже в кождого стирти зі збіжем, розшивано хати, а збіже мішано разом. Були також у місцевого пароха, Українця, Володимира Лушпинського. Знищили йому всі рухомости, розкидали стирти, збіжа та побили буками його синів, а то академика Мирона і Мирона, студента ґімназіяльного і приарештували його. Опісля побили студента третого року прав Дмитра Печенюка, давши йому 25 буків. В дальшім тягу загалом побили около 800 людей, причім не щадили й дітей, бо побили малолітного сина Івана Лучака (Василевого). В присутности священика Володимира Лушпинського кричали постерункові до людей, змушуючи їх розкидати стирти та бючи, в слідуючий спосіб: „Як бендзеце слухаць свих проводируф і попуф, то так завше бендземи робіць". Ті події і побої так застрашили людей, що одна жінка зійшла з розуму, а то Е. Верега, жінка Василя Онуфрієвого. В 11-тій годині покінчено пацифікацію, переводжену у вище згаданий спосіб в Стецевій, почім всі поліцаї відійшли на громаду Рудольсдорф.

В Рудольсдорфі люде, почувши, що ділося в Стецевій, повтікали, а то головно мущини, так, що експедиція застала в селі тільки жінок і дітей.

Тут перевели вони пацифікацію в 17-ти хатах, зокрема побили Юліяна Казієвича, громадського делеґата, давши йому 25 буків. Збіже змішали в нього разом і поляли олієм, а муку висипали в пивниці на картоплі. Також ушкодили склеп і трафіку Ілаша Ткачика.

Опісля вернули до Стецеви ще того самого дня і скликали пополудні громадську раду, на якій постерункові заявили тій же раді, що як рада не піде другого дня перепросити старосту в Снятині, то прийде військо — кавалерія. З уваги на це справді радні числом коло 20 другого дня удалися до снятинського старости Візера, котрий візвав їх на „бачносць" і заявив: „Зробілем вам то, а еще вам венцей зробен, як сен не поправіце".

На слідуючий день, то є 9. листопада, скликав делеґат староства віче в Стецевій, в читальні, на котре зігнано людей. Віче відкрив урядник зі староства, при чім бесідники взивали, щоби всі голосували на **„одинку"** явно, бо інакше буде зле. Свідки: Іван Шологан, син Михайла, і Василь Загарук, син Онуфрія.

Експедицію спричинив снятинський староста Візер за те, що громадська рада свого часу не послухала поручення тогож старости: призначити для учителів Поляків поля. Слід зазначити, що в тих селах ані в околиці не було жадних саботажів і це було виключно зроблене з пімсти та в ціли застрашення населення, щоби відтягнулося від участи в виборах, що дійсно мало свої наслідки, бо богато людей зовсім не голосувало.

Всіх лікарських наук
д-р Іван Яворський.

ЛІКАРСЬКЕ СВІДОЦТВО.

Шелюзинський Михайло з з Купчинець, повіт Тернопіль, побитий карною експедицією 9. полку уланів з Теребовлі, дня 29. вересня 1930. Оглядания дня 4 жовтня 1930, при чім оглядини виказали:

а) Плечі: на лівім плечі на внутрішнім березі лопатки синяк около 12x4 цм. Під лопаткою синяк около 5x3 цм. Дещо нижче пруг синий скісний около 25x1½ цм. На правім плечі синяк внутрі кінця лопатки завбільшки дитячої долоні.

б) Пояс: пояс покритий численними синіми пругами в числі коло 11. Пруги ці пробігають в ріжні напрями, довгі від 15 до 35 цм., а широкі від 1 до 1½ цм. В пробігу пругів численні здертя нашкірка, покриті засохлими струпами.

в) Задок: на лівім задку в горі рана коло 7x3 цм. Рана ся пробігає впоперек тіла. Друга рана пробігає вповздовж тіла величини около 15x2½ цм. Третя рана скісна о перебігу з зовні до внутрі і з долини в гору коло 5x3 цм. велика. Слідуюча під кутом яких 45 степенів до попередньої величини около 6x3 цм. На долі задка рана завбільшки дитячої долоні. Всі ці рани покриті засохлими струпами. На правім задку в горішній части рана коло 3x2½ цм., нижче рана около 5x2½ цм., нижче рана около 7x2½ цм., ще нижче рана около 13x2½ цм. а ще нижче рана скісна около 15x1½ цм. Всі ці рани о берегах нерівних покриті засохлими струпами. На зовнішних частях задку і в горішних третинах стеген сильні синяки з численними виливами крови під шкіру. Синяки ці величиною около 10x15 цм.

Оречення:

Всі ображення тіла завдані знарядом тупим. Потягають вони за собою 12—14-денну нездібність до праці.

Купчинці 4. X. 1930.

Д-р Іван Яворський, в. р.

Всіх наук лікарських
Д-р Іван Яворський.

ЛІКАРСЬКЕ СВІДОЦТВО.

Микола Потішний з Купчинець, повіт Тернопіль, побитий в Купчинцях дня 29. вересня 1930 через карну експедицію 9. полку уланів з Теребовлі. Оглянаний дня 4. жовтня 1930. Оглядини виказали:

в) Плечі: на правім плечі по середині лопатки синяк величини около 6x1 цм. Під цею лопаткою синяк завбільшки долоні малої дитини.

б) Пояс: пояс легко опухлий і покритий синяками о перебігу більш повздовжнім. Синяк на лівій части поясниці около 15x1 цм. великий. По середині і на право шість синяків один побіч другого довжини від 15 до 30 цм.

в) Задок: на лівім задку пруг около 12x1 цм. покритий струпами. На правім задку пруг скісний від середини вниз вскіс около 7 цм. довгий, покритий одностайним струпом. Низше нього у віддали около 3 цм. пруг другий, третий і четвертий. Всі ці пруги около 10x1½ цм. величини, покриті засохлими струпами. Цілі задки засинілі. Синяки сягають аж на зовнішню часть стеген, а на цих синцях пруги о сильнішим насиченню барви. На правім стегні рана 1½x1 цм. покрита грубим струпом. На лівій зовнішній части задка і стегна численні дрібні здертя нашкірка, покриті засохлими струпиками.

Оречення:

Всі ушкодження тіла завдані знарядом тупим. Ушкодження ці потягають за собою 14-денну нездібність до праці.

Купчинці 4. X. 1930.

Д-р Іван Яворський, в. р.

Всіх наук лікарських
Д-р Іван Яворський.

ЛІКАРСЬКЕ СВІДОЦТВО.

Побитий через карну експедицію 9. полку уланів з Теребовлі.

Сіканович Федько з Купчинець, повіт Тернопіль, побитий дня 29. вересня 1930 р. в Купчинцях. Огляданий дня 4. жовтня 1930.

Оглядини виказали:

а) Плечі: на лівім плечі пруг у внутрішного берега лопатки величини около 10x1½ цм. На правім плечі в висоті середини лопатки у внутрішного берега тоїж здертя нашкірка величини ¼x¼ цм. покрите струпом. Низше лопатки пруг скісний около 15x1 цм. великий.

б) Пояс: на поясі кілька пругів поперечних.

в) Задок: Оба задки легко спухлі засинілі покриті пругами в поперек о сильнішим насиченню барви. На правім задку на границі пояса пруг скісний від внутр в гору в скіс около 15x½ цм. критий численними струпами.

г) Грудь: На правій груди над грудною бородавкою синяк величини около 5x1 цм. В околиці грудної ямки два здертя нашкірка по 1 цм. довжини а ⅛ цм. ширини.

д) Голова: на правій щоці з зовні здертя нашкірка около ¼x¼ цм. величини, покрите засохлим струпом. На лівім оці на горішній повіці синяк від половини повіки на зовні.

Оречення:

Всі ушкодження тіла завдані знарядом тупим. Ушкодження сі потягають за собою около 10-денну нездібність до праці.

Купчинці 4. X. 1930.

Д-р Іван Яворський, в. р.

(Дальше буде).

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Петро Сасс, Балтимор. — Коротка нотатка про радіовий виступ Українців се новинка, за яку не належиться оплата. Подання докладної програми буде платне оголошення.

П. Онуфрейчук. — Редакція відноситься в тій справі до уряду; як дістанемо відповідь, повідомимо Вас через ґазету.

І. Н.—Дістали від Вас витинок з американської ґазети з польським протестом. Подібний витинок дістали ми від інших читачів. Видно з того, що Поляки збираються до протиакції проти українських протестів. Як ми будемо на се приготовані, то з сих польських протестів вийде для нас користь. Але треба бути приготованими.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

До дальшої праці!

Протестаційні походи, які відбулися у нас з великим і навіть несподіваним успіхом у днях 2 та 15 листопада, показали громадянству можливість зміцнити й активно виявити свою силу через спільну національну працю. Необхідно, щоби члени Комітету, котрий зорганізував ті протестаційні виступи, не розвязували його, але по першім успіхові все були готові до дальшої діяльности всюди, де справа торкатиметься Української нації.

Необхідно використовувати кожду нагоду для співпраці Українців з Американцями. Широке поле й великі можливости дає нам для того між іншим театральна сцена. В Клівленді найбільший місцевий часопис "Plain Dealer" влаштовує в Малім Театрі Public Auditorium пописи театральної штуки ріжних національностей. За допомогою цього часопису у неділю, 14 грудня буде виставлятися й українська драма Б. Грінченка „ЗА БАТЬКА". Драма зображає часи повстання Богдана Хмельницького і в своїх картинах буде цікавою навіть для Американців, як живий малюнок з української минувшини. Від успіху цієї вистави залежатиме можливість дальших українських вистав у тім місці і з допомогою впливового часопису. Така справа не може бути байдужою для нашого українського загалу, бо на кождім контесті успіх є показчиком сили й значіння, отже саме того, чого ми повинні добитися в Америці.

А. Б.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Заходи коло злучення Народних Домів.

Заходом українських бизнесменів нашого міста відбулось кілька мітінґів в справі Українського Народного Дому. Головним предметом нарад було злучення уряду Укр. Нар. Дому з долини і гори міста та українських бизнесменів в один комітет, котрий мав би занятися будовою дому.

На послідних зборах уряд Укр. Нар. Дому з долини міста заявив, що радо приєднуеться до зачатої праці, а уряд Укр. Нар. Дому з гори міста заявив, що також прилучився би до спільного комітету, „як би дім будовано на закуплених уже ними лотах". Представники з гори міста заявили, що вони рішили будувати дім тільки в місци, де буде вигідна комунікація зі всіх дільниць міста і тому вони хочуть знати те місце, яке ми закупимо на будову дому, а знаючи його, вони повідомлять своїх членів і справу злуки з нами будуть дальше обговорювати на слідуючих зборах.

Сі збори скликано на неділю, дня 14. грудня 1930, на год. 4. пополудни в гали під ч. 72 Моріс вул. Там комітет, який був вибраний до вишукання місця на дім, зложить свій звіт, а збори рішать, де будувати дім. Тому, що справа будови Укр. Нар. Дому є дуже важна для громади, на збори запрошуємо кождого Українця. Прилучіться до роботи коло громадського добра свого народу на чужині.

За Українських бизнесменів:
Д. Мадай, предс.;
Седляр, касієр;
І. Марусин, секретар.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Не дають народови обеднатися.

У наш Дітройт відгукнувся на криваві події в ріднім краю. По довгих трудах і стараннях таки вдалося влаштувати демонстраційний протипольський похід, який звернув на себе загальну увагу. Американські часописи подали прихильні звідомлення і внимки з демонстрації.

З того походу осталося чистого доходу $147.64. Дня 29 листопада зійшлися заступники товариств, щоби порадитися, як продовжати далі нашу акцію в справі допомоги поневоленій рідній землі. Всі делегати були настроені дуже гарно, бо всі бажали дійсної праці й злуки наших розпорошених сил. Видно було, що страшні події в краю зробили на кождого велике враження.

Але на збори прийшов рівнож і п. Січинський.

Підчас нарад рішено вислати з оставшої збірки $100 для потерпівших у краю. Вносять, щоби вислати до краю через Обеднання. Як це почув п. Січинський, так сейчас накинувся на Обеднанн і тих, що з ним працюють. Заявив, що в Обеднанню самі пани політекери, що жиють з політики, що урядники „профітькують" зібрані гроші, що при Обеднанню нема Укр. Робітничого Союза ані парохій і т. п.

Ми вправді читали про подібні виступи п. Січинського в Нюарку на зборах місцевих товариств і нам важко було вірити, щоби це було можливе, щоби п. Січинський міг таке робити, щоби вносити замішання на протестаційних вічах, розбивати наради, та доводити до цього, щоби сходилися щось зо два чи три рази на засідання. Але точнісенько такесаме було й у нас. І в нас п. Січинський збори розбив і делегати порозходилися домів огірчені, що в таких страшних часах польських звірств може таке між нами діятися.

Нюарська громада не дала себе збаламутити п. Січинському. І не вдасться п. Січинському розбити свідомих і чесних громадян Дітройту. Нарід бачить на власні очі добру роботу Обеднання, бачить той запал, який викликало Обеднанне, яке підготовило протестаційну акцію солідно й розважно. Нарід збудував Обеднанне, піддержував його 8 літ і держатиме далі. Може п. Січинський мандрувати собі з міста до міста й робити ваколот і підбурювати людей проти Обеднання, але така праця буде мати якраз противний успіх. Нарід ще більше згорнеться при Обеднанню. Бо коли хто в теперішнім часі катувань наших братів, замісць зуживати свої сили на протипольську акцію, розбиває свій власний нарід, той не знайде послуху між розумними і чесними людьми. Побідить розум, який каже нам обеднуватися і спільними силами йти на ворога, а не нападати на свої власні організації і на своїх власних братів.

Петро Лобур.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ЙОНКЕРС, Н. Й.

Увесь дохід з першої неділі місяця — на Рідний Край.

Українська греко-кат. парохія св. Арх. Михаїла жертвувала ввесь дохід з першої неділі місяця грудня на найбільш пекучі потреби наших братів у Ріднім Краю, які впали жертвою польської „вищої" культури.

Все, що прийшло зі вступу при дверях, зі світла й офіри, разом $220, переслано до Обеднання для негайної телеграфічної висилки до краю.

Заразом згадана парохія апелює до всіх українських парохій в Америці, щоби вони рівнож жертвували ввесь дохід одної неділі в місяці грудні на поміч нещасним жертвам польської „пацифікації".

Тасама громада переслала недавно на тусаму ціль до Обеднання $264.25. — Разом досі зложила на негайну допомогу жертвам польських звірств $484.25. В церкві жертвували дня 7. грудня слідуючі:

Бр. св. Володимира, відділ „Провидінія" $5; о. В. Споліткевич $5; по $2: Анна Скробала (жінка Івана), Кароліна Ракович, І. Дучинський, І. Палиця з Гастінґс, Н. Й., Варвара Попадюк, Марія Зубко, В. Волошин і Текля Кохань; по $1: І. Васічко, Н. Васічко. І. Стасяк, Анна Стасяк, І. Паньчук, Я. Вандзіляк, Т. Челак, Палоля Сіканець, Марія Кендзерська, Юстина Спяк, Т. Майчик, д-р І. Майчик, Параска Цап, А. Тех, І. Вариха, Марія Лукач, Олена Дрозд, Анна Ціхоцька, Ева Скробала, М. Дучинський, Н. Селучич, В. Мандзій, А. Шашкевич, С. Борис, С. Серединський з Гастінґс, Н. Й., Н. Япчаник, Г. Лесів, І. Зубко, І. Кицай, Н. Гавриляк, А. Фецко, О. Бабій, С. Петришин, В. Рак, О. Гаьчар, Анна Петришин, Н. Лозюк, Текля Песик, Марія Серединська з Гастінґс, Н. Й., Анастазія Мандзій, А. Вовк, з Гастінґс, Н. Й., Анастазія Войнар, Ю. Федорко, Н. Богдан, Й. Фанок, В. Папроцький, М. Фатюк, Марія Челак, Розалія Фецко, Анна Мозераш, П. Височанська, Марія Лабяк, І. Фецко, Ева Скробала.

МИЛИНОКЕТ, МЕЙН.

Пожертва на Інвалідів.

Громадянин Ілія Сарик переслав через Обеднання жертву на інвалідів у сумі 2 доляри і 2 доляри на УВО.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮТОН ФОЛС, О. Бр. Трох Святителів, від. 264, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-ій пополудни, в домі Гр. Ромасіка, 37 Рц І Лидийтис Вьн. Проситься всіх членів явитись на сей мітінґ на означений час. Не явившіся заплатять кару після статута. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки. Будемо принимати нових членів без оплати вступного, тому проситься тих, що ще не належать до сего Братства і У. Н. Союза, прийти на мітінґ і вписатись в члени. — Гр. Ромасік, секр.

БАЛТІМОР, МД. Бр. Пресв. Тройці, від. 320, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 12.30 попол., в гали црековній, 524 С. Вулф ул. Буде справоздання урядників і вибір уряду на 1931 рік. Не явившийся член заплатить кару після ухвали. — Йосиф Приймак, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Уряд відділу 288 повідомляє усіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 13 грудня, точно в годині 7?мій ввечір. Обовязком є кождого члена прийти на сей мітінґ. На мітінгу буде справоздання уряду і контр. комісії та вибір урядників на 1931 рік. — Іван Малицький, секр.

КОГУС, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 57, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 14 грудня, точно в годині 1-ій пополудни, в гали церковній. Обовязком є кождого члена прибути на час і вирівнати свої залеглости, бо інакше буде суспендований. Буде вибір уряду на 1931 рік і роздання календарів. Будемо принимати старших членів і дітей без вступного. Не явившийся член на сі збори підлягає карі 1 дол., котра мусить бути заплачена. — Іван Дзямба, предс.; Онуфрій Лесняк, кас.; Іван Коба, фін. секр.

ЮТІКА, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 58, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься всіх членів прибути на мітінґ і заплатити всі свої належитости. Не явившийся член на мітінгу підлягає карі 50 ц. — М. Романів, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 12-тій в полудне, в гали церковній. Проситься всіх членів довгуючих прийти і вирівнати свої залеглости, бо се послідний мітінґ перед річним. Також ті члени, що були суспендовані, мають нагоду бути приняті наново, вирівнавши свої залеглости. — Мартин Барабаш, гол.; Петро Лучків, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 39, подає до відома своїм членам, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 1-ій пополудни, в гали церковній. Кождий член повинен прийти і привести з собою хоч одного нового члена, бо сего місяця будемо принимати без вступного до Братства, а до У. Н. Союза після статута. Буде справоздання уряду і вибір урядників на 1931 рік та інші важні справи. Родичі повинні вписати своїх дітей сего місяця. — Іван Феціч, секр.

ВАЙТСТОВН, Н. Й. Тов. Просвіта, від. 129, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 13 грудня, в годині 8-мій ввечір, в гали Дем. Клюбу, 9 — 8-ма Еве. Буде вибір уряду на 1931 рік і інші важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Михаїл Дзярчик, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членкинь, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в гали де звичайно. Просимо всіх членкинь явитись на означений час. Буде вибір уряду на 1931 рік. Неявившася членкиня заплатить кару 50 ц., а урядничка 1 дол. Довгуючі мають вирівнати свої вкладки, бо кінчиться рік. Будемо принимати нових членкинь без вступного. — Анастазія Грицак, предс.; Анастазія Озарів, кас.; Марія Ходак, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 193, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали Укр. Роб. Дому, 617 Юніон ул. Проситься всіх членів явитись на означений час хоч раз в рік та вислухати справоздання. Кождий довгуючий повинен вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі буде суспендований. Буде роздання календарів і вибір уряду на 1931 рік та інші справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — А. Молодович, предс.; Мих. Малишевський, секр.

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 326, повідомляє всі хсвоїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14-го грудня, в годині 1.30 пополудни. Буде вибір уряду на 1931 рік і роздане календарів за котрі кождий член має принести по 30 ц. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. Проситься членів вписувати свої діти до У. Н. Союза. — Онуфрій Лесик, предс.; Теодор Колодій, кас.; Николай Колодій, секр.

Лікарство.

Хорому з дня на день гірше. Лікар похитує головою.

— Чи ви придержуетеся точно припису, що є виписаний на лікарстві?

— Так.

— А як часто заживаете лікарство?

— Заживаю? Я взагалі не заживаю. На флящині виписано виразно: „Держати добре закорковано"!

Добрий бизнес.

До університетської клініки прийшов здоровий мущина около 40-літній та сказав, що хотів би продати свій кістяк.

Професор приглядається йому й каже:

— Ми мабуть довго мусіли би ждати на ваш кістяк. А що ви хотіли би зробити з грішми?

— Я хотів би доложити собі до моїх грошей, які вже маю, та внемігрувати до Америки.

Бос: Що дня спізнюєтеся до роботи!

Урядовець: Я дуже перепрошую, та я зовсім не спізнююся. Це годинник в офісі йде заскоро.

Бос: То ви приноровіться до того годинника.

Урядовець: Таж я не ношу того стінного годинника з собою!

Зміна назвиська.

Одна жінка приходить час до часу до каси ощадности з грішми або за грішми. Не вміє підписатися, тому все дає лише хрестик. Останний раз вирисувала колісце навкола хрестика.

Урядовець питаеться, що це значить?

— Бо я вийшла замуж, — каже жінка — то тепер інакще називаюся.

—o—

Який уряд найліпший.

На це питаня відповіли Китайці так: „Коли меч заржавіє, а леміш вилискується наче зеркало, коли вязниці порожні, а шпихлірі повні, коли сходи до святині виходжені, а сходи до судів зарослі травою й бурянном, коли лікарі ходять пішки, пекарі їздять кінно, а письменники повозками — тоді лише держава має добре правління".

—o—

— Правда, що Шпачук і його жінка то одно?

— Ні — десять!

— Якжеж десять?

— Бо його жінка один, а він біля неї зеро, то разом: десять.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН СЕРЕД МАЛП.

(12)

Як малпи побачили, що Керчаків гнів перейшов, вони поволи зійшли зі своїх сховків на деревах. Може яку годину вони займалися, як звичайно, коли Керчак закликав їх до себе та рушив на їх чолі до моря.

—o—

Каля всю дорогу несла своє неживе дитя, держачи його при своїй груди. Зараз зполудня вони дійшли до горба, з якого видно було ввесь беріг моря, на котрому стояла мала хатина, до якої прямував Керчак. Йому забаглося розслідити з середини сю таємничу криївку.

—o—

Йому дуже хотілося дістати в свої руки ту таємничу палочку, що нераз заревла вже смертельну вістку членам його племени. Нині не видно було чоловіка коло хати. Поволи, обережно, без шелесту вони підкралися через гущавину до малої хати.

—o—

Самий Керчак підсунувся під самі двері й заглянув у середину. За ним стояли два самці, а далі Каля зі своєю неживою дитиною. Вони побачили дивну білу малпу, що лежала на столі, та постать, укриту полотном. З малої колиски доходив жалібний плач.

—o—

Керчак увійшов. Ґрейстовк зірвався на рівні ноги та станув перед ними. Від того, що він бачив, мороз пішов по його тілі. Його револьвери й рушниця висіли на далекій стіні. В хаті вже стояли три великі малпи, самці. За ними товпилося богато інших малп. Кілько їх усіх було, він самий не знав.

—o—